

De winst van werken met jongeren

Bijeenkomst maatschappelijke stages in de erfgoedsector

Stedelijk Museum Zutphen 14-09-2011

Organisatie: Gelders Erfgoed – EDU-ART – Erfgoed Nederland

Verslag: Maud Heldens Fotografie: Ingeborg Bennink/Liesbeth Tonckens

Publiek: erfgoedorganisaties, stagemakelaars (bemiddelaars), leerlingen havo 5.

Het Stedelijk Museum Zutphen

Op 14 september 2011 vond de informatiemiddag over maatschappelijke stages binnen de erfgoedsector in Gelderland plaatst. Ten overstaande van een goed gevulde zaal, opent Liesbeth Tonckens van Gelders Erfgoed in het Stedelijk Museum Zutphen het woord. Het doel van de middag is het inspireren van erfgoedinstellingen om een maatschappelijke stage aan te bieden en met jongeren aan de slag te gaan. Wat zijn de mogelijkheden? Wat is de winst om met jongeren te werken voor de instelling? Wat is de winst voor jongeren? Hoe spreek je jongeren aan? Kun je wel spreken van DE jongeren? Welke partners zijn er lokaal te vinden? Antwoorden op dergelijke vragen, kunnen misvattingen, problemen en vooroordelen uit de weg helpen. Zodat er een frisse, vruchtbare samenwerking kan ontstaan tussen erfgoedinstellingen en jongeren.

Dat erfgoedorganisaties iets kunnen hebben aan jongeren, dat staat volgens Floriëlle Ruepert van Erfgoed Nederland buiten kijf. Al een aantal jaren geleden signaleerde Erfgoed Nederland deze mogelijke samenwerking en onderzochten de mogelijkheden en kansen voor erfgoedinstellingen en jongeren. Erfgoed Nederland heeft zichzelf het doel gesteld om naast 2.000 stageplekken in de erfgoedsector te realiseren, het imago van jongeren over erfgoedorganisaties en andersom, aan te

pakken. Een van de manieren om de doelen te bereiken, is het organiseren van informatiebijeenkomsten over de maatschappelijke stage in heel Nederland.

Wat is een Maatschappelijke Stage (MaS)? Iedere leerling in het voortgezet onderwijs moet tijdens zijn of haar schoolcarrière minimaal 30 uur maatschappelijke stage lopen bij een publieke, maatschappelijke instelling. Leerlingen leren, buitenschools, iets belangeloos te doen voor een ander en voor de maatschappij. Ze maken kennis met aspecten van de samenleving en leveren een onbetaalde bijdrage. Ook erfgoed hoort bij de maatschappij. Het zorgen voor erfgoed is een belangrijke, maatschappelijke taak. Erfgoedorganisaties zorgen er voor dat geschiedenis, bijzondere voorwerpen en verhalen niet verloren gaan. Een bijdrage daar aan leveren, is een maatschappelijke bijdrage.

Hoe kiezen jongeren een MaS? Het is niet zo vanzelfsprekend dat jongeren een MaS lopen bij een erfgoedorganisatie. Dat komt omdat jongeren bij een MaS denken aan werken met bejaarden, gehandicapten of iets anders in de zorg. Het algemene beeld dat jongeren over een MaS hebben is overwegend dat het saai is. Waar leerlingen hun maatschappelijke stage gaan lopen is afhankelijk van wat de school aanbiedt. Dat zijn meestal de bekende en gebaande paden; de diversiteit aan plekken is schaars. Als scholen, stagemakelaars en intermediairs echter een divers aanbod verspreiden, kunnen leerlingen een stage kiezen die dicht bij hun interesse ligt. Dit vergroot het enthousiasme en de betrokkenheid. Ook vrienden spelen een rol; jongeren gaan liever met klasgenoten ergens stagelopen, dan alleen.

Aandachtig publiek en presentatie stagemakelaar

DE jongere? Onderzoek van Qrius laat zien dat er veel misvattingen zijn over jongeren. Ingeborg Bennink van Erfgoed Nederland vertelt dat er, met name in de media, in betrekkelijk negatieve en generaliserende termen over jongeren wordt gesproken. Als dergelijke overtrokken misvattingen niet worden bijgeschaafd, blijft het beeld over jongeren negatief. Dat zou het werken met jongeren in een erfgoedorganisatie in de weg kunnen staan. Jongeren zoeken een balans tussen lol maken en serieus zijn. Iedere jongere verschilt daarin van elkaar. Alleen al binnen de groep is een grote mate van diversiteit en nationaliteiten. Dus of je wel kunt spreken over DE jongere is nog maar de vraag. Om jongeren nog beter te leren kennen worden Job, Kirsten en Sanne, allen havo 5 en ervaring met een MaS, bevraagd over hun dagbesteding en hun MaS. Ze zijn allen druk met school, bijbaantjes, media en sociale contacten. Werk moet wel geld opleveren en dat wordt vaak meteen besteed. Hoe denken zij over een stage in de erfgoedsector? Erfgoed werd bij hun op school niet aangeboden, maar “iets doen met schilderijen ophangen had me wel leuk geleken”, aldus Kirsten. Ze bevestigen dat een stage vooral nuttig en leuk moet zijn en dat goede begeleiding belangrijk is.

In een hierop volgend korte workshop, werden de deelnemers opgeroepen de mogelijke kansen en onzekerheden van een MaS binnen de eigen organisatie op te schrijven en hierover met elkaar in gesprek te gaan. Voornamelijk de tijdsinvestering en het nog niet eerder zo intensief met jongeren werken werden als gevaar gezien. De aanwezige ervaren aanbieders en stagemakelaars bevestigden

- Verder moet het programma voor een goede MaS duidelijk omlijnd zijn; met een begin, midden en een eind.
- Jongeren willen zich niet nutteloos voelen, ze willen verantwoordelijkheden krijgen, ze willen gewaardeerd en serieus genomen worden.
- Het is daarom zaak dat je als instelling weet wat je wilt binnen de instelling en wat je opdracht is voor de maatschappelijk stagiair. Ze moeten iets te doen hebben. Zet dus op een rijtje: wat wil ik?
- Het is eveneens belangrijk dat er binnen de instelling draagvlak is voor de MaS, zodat het proces niet afhankelijk is van één persoon.
- Zorg voor één contactpersoon, zet afspraken op papier, maak de (begeleiding van de) MaS overdraagbaar en zorg dat iedereen die er toe doet binnen de organisatie er van af weet.
- Zorg dat helder is wie er verantwoordelijk is en wat er gedaan moet worden.
- Een MaS kost altijd tijd, zo is ook de ervaring van enkele aanwezigen. Maar als het structureel wordt gemaakt, loopt het steeds soepeler.
- Het is mogelijk een grote MaSopdracht over verschillende groepen of scholieren te verdelen.
- Je hoeft niet continu bij een maatschappelijk stagiair te zijn. Dat verschilt per scholier. Overleg en praat met elkaar, dan kom je er achter welke mate van zelfstandigheid van toepassing is.
- Een stagiair levert geen geld op. Het is soms mogelijk een onkostenvergoeding te vragen. Informeer de contactpersoon op school hierover.

Ervaringen delen en mogelijke samenwerking initiëren tijdens de borrel

We willen wel, en nu? Heeft u organisatie breed nagedacht over klussen en mogelijke opdrachten? Is er draagvlak voor de komst van jongeren? En zijn er mensen beschikbaar voor begeleiding? Maak dan uw vacature bekend. Neem contact op met scholen uit de regio en de stagemakelaar. Marian van Uffelen is stagemakelaar in Zutphen, zij legt verbindingen op maatschappelijk terrein. De rol van de makelaar is in eerste instantie die van bemiddelaar en contactpersoon. Verder stimuleert een makelaar organisaties een stageplek te creëren. De stagemakelaar is een vraagbaak voor organisaties en voor de scholen. Een makelaar stemt vraag en aanbod op elkaar af. Dat is belangrijk omdat iedere regio en iedere school een ander beleid heeft. Leerjaar, duur en invulling van een stage verschillen per school. Bovendien heeft een stagemakelaar overzicht van wat er gebeurt in de regio. Moet een makelaar er tussen zitten? Nee, dat hoeft niet, ook dit verschilt weer per regio. Maar als er nog geen contact is met de school is een makelaar een mooie ingang en informatievraagbaak. Uiteindelijk is het de bedoeling dat relaties tussen scholen en instellingen meer direct en vanzelfsprekend worden. Iedere regio heeft een eigen stagemakelaar, voor Zutphen is dit bijvoorbeeld www.vetvrijwillig.nl. Voor Zuidoost-Gelderland is het www.mas-xpress.nl.

Voorbeelden:

- Laat de stagiair een rondleiding organiseren (voor jongeren?).
- Helpen in het onderhoud
- Promotiefilm maken
- Website vormgeven
- Fotoraportage, levensboeken
- PR-mogelijkheden via bijvoorbeeld social media
- Ontwerpen van folders of flyers
- Tentoonstelling (mee) opbouwen.
- Belangrijke dag (mee)organiseren (jubileum, opening nieuwe tentoonstelling etc.)
- Grote klus, lange termijn? Splits de opdracht en verdeel het over meerdere leerlingen in een vervolgtraject. Leerlingen volgen elkaar op en instrueren elkaar.
- Meer voorbeelden en inspiratie: [database MaS in de erfgoedsector](#)

Meer informatie Neem voor meer informatie over de Maatschappelijke stage in de provincie Gelderland contact op met [Liesbeth Tonckens](#) van [Gelders Erfgoed](#). Voor meer informatie over het project *Over de vloer. Jong talent in het erfgoed*, [praktische handvatten](#), [informatie & inspiratie](#), een [database vol voorbeelden](#) van reeds gelopen maatschappelijke stages in de erfgoedsector, een speciaal door en voor de erfgoedsector ontwikkeld draaiboek, nieuws en agendapunten, verwijzen wij u naar de speciaal voor de erfgoed samengestelde website MaS in de erfgoedsector: www.erfgoednederland.nl/maatschappelijkestages. Kijk voor meer inspiratie voor klussen en opdrachten op de landelijke site op www.maatschappelijkestage.nl. Reeds ervaring opgedaan? Erfgoedorganisaties kunnen via overdevloer@erfgoednederland.nl voorbeelden en ervaringen doorgeven zodat ze als inspiratie worden opgenomen in de database van Erfgoed Nederland.

De organisatie van deze dag is mogelijk gemaakt door:

